

Fra Kvægpestens Dage i det 18de Aarhundrede.

Meddelt af Cand theol. J. B. Høyer i Vilslev.

— — —

EN af de tidligere Præster i Vilslev ved Ribe, nemlig Knud Lang (1744—1781), har gjort nogle Optegnelser om Mærkværdighederne i Vilslev og Hunderup Pastorat, saaledes om det gamle Herresæde Kjærgaard (Ribe-Kjærgaard), der nu benyttes som Fattiggaard. Her gengives ordret et Par senere tilføjede Notitser om Kvægsygdomme.

»Anno 1769.

I dette Aar begyndte den fatale Kvægsygdom igen at grassere her i Egnen paa ny, som 4 Gange tilforn havde hjemsøgt disse Sogne, nemlig allerførst i Aaret 1745, da denne Plage først indkom fra Holsten til Danmark, dernæst Anno 1748, siden 1750, derefter 1763. Samme Sygdom begyndte denne sidste Gang i dette Aar først paa Sneumgaards Mark ved Anledning af en inficeret Kvie, som en Mand af Sadderup havde købt paa Østerkanten, og blev sat i Græs paa Gaardens Mark, hvor den besmittede den hele Flok af mange Snese Kreaturer, hvorefter Sygdommen senere udbredte

sig til Darum Sogn, Hunderup Sogn, hvor fast alle Kreaturerne uddøde i alle Byerne, endogsaa Hunderup By, som hidindtil altid havde været forskaanet, dog gik Hovedgaarden Kjærgaard denne Gang fri, derimod creperede fast alle Kreaturer i hele Egnen, Vilslev Sogn, Fardrup Sogn, Jernved, Gjørding, Ribe og hele Egnen, Sønden for.

Anno 1770.

I dette Sogn grasserede Kvægsygdommen stærkt igen i Hovedsognet Vilslev og paa Kjærgaard i Hunderup Sogn, hvor fast hele Besætningen uddøde. Sygdommen ophørte vel lykkelig om Foraaret, men da den om Sommeren ved en ubekendt Hændelse igen begyndte i Jedsted By efter Højbjergningen og By-Mændene der paa en skødesløs og uforsvarlig Maade lode deres syge Kreaturer gaa iblandt de andre i Bekke¹ og de døde ligge unedgravede, drev Vinden omsider Sygdommen her over til Vilslev og begyndte allerførst denne Gang i Præstegaarden paa et Par Kalve, som stode ude, samt nogle Dage efter i Hans Hansens og Knud Nissens Gaard, som ligger i lige Linje fra Sydvest til Sydøst, hvor Vinden efter al Anseelse havde overbragt den usunde Luft fra bemeldte Jedsted Bekke og continuerede samme Sygdom hele Vinteren igennem indtil henimod Foraaret i næst følgende Aar, da den, Gud ske Tak, ganske ophørte i den hele Egn. I samme Aar blev Kornet ²..... dyrt formedelst Aarets slette Grøde, som dog her i Egnen havde været temmelig god frem for andre Steder i de fleste Provincier: Rugen kostede i Efteraaret alt 15 Mark Tønden, Byggen 10 Mark, Havren

¹ Navnet paa en Eng, tilhørende Jedsted. ² et i Manuskriptet ulæseligt Ord.

1 Rigsdaler, men blev langt dyrere i Foraaret og Sommeren derefter.

Anno 1771.

I dette Aar var meget dyr Tid paa Kornet, da 1 Tønde Rug om Sommeren kostede fra 4 Rigsdaler til 5 Rigsdaler, 1 Tønde Malt 3 Rigsdaler, 1 Tønde Havre 9 Mark.«

(Herefter følger et Par Oplysninger af anden Art.)
